

УДК: 330.117

DOI: 10.26697/ijes.2019.4.42

**Особливості регулювання
трансакційних витрат в умовах
реформування національної економіки**Доцент Пивавар І. В.¹¹ Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, Україна**Резюме****Вступ:**

У сучасних умовах розвитку господарських відносин, через посилення процесів глобалізації та інтеграції, які призводять до розширення великого, середнього і малого бізнесу та активізації ділових відносин держави і суб'єктів господарювання, збільшується кількість фактів економічної взаємодії учасників ринку, що супроводжується значними трансакційними витратами.

Отже, виникає необхідність визначення місця трансакційних витрат в умовах сучасної економіки. Поява в науці категорії “трансакційних витрат” відбулася внаслідок критичної оцінки положень неокласичної теорії, а саме про те, що обмін відбувається без витрат.

Передбачалось, що здійснення трансакцій безкоштовне, а отже безкоштовним є і ціновий механізм, який забезпечує координацію діяльності суб'єктів. Саме ідея про платність ринкових трансакцій дала поштовх для розвитку теорії трансакційних витрат і продовжує бути актуальною для наукових досліджень.

Узагальнення еволюції трансакційної теорії та розгляд першоджерел її представників показує, що на сучасному етапі вона вкрай актуальна та затребувана науковцями.

Мета дослідження – комплексне дослідження механізму регулювання трансакційних витрат в умовах реформування національної економіки.

Методи:

Для досягнення поставлених завдань використані загальні та спеціальні методи наукового дослідження, а саме: ретроспективний аналіз; системний підхід та методи наукового узагальнення – для визначення економічної сутності трансакційних витрат; методи індукції та дедукції; компаративний – для порівняння методик оцінки рівня трансакційних витрат та підходів до управління даними витратами; ситуативний підхід.

Результати:

Узагальнена теоретична база щодо дослідження трансакційних витрат та проаналізовано методичні підходи щодо оцінки трансакційних витрат.

Визначено основні бар'єри оптимізації рівня трансакційних витрат в умовах реформування національної економіки.

Обґрунтовано передумови формування організаційно-економічного механізму.

Виявлено шляхи удосконалення механізму регулювання та оптимізації рівня трансакційних витрат.

Висновки:

Оскільки трансакційні витрати формуються на різних рівнях ринкових відносин, то мають різні соціально-економічні джерела виникнення, а отже оцінка рівня даних витрат виступає певним індикатором якості бізнес-середовища у підприємницькому секторі, а аналіз структури даних витрат визначає напрямки державного регулювання бізнесу.

В умовах реформування національної економіки до основних бар'єрів оптимізації рівня трансакційних витрат та негативних проявів ринкових деформацій можна віднести: тінізацію економіки, низьку специфікацію прав власності та низький рівень розвитку інформаційної системи, високий рівень корупції та недосконалість судової системи, недосконалість законодавства, високі офіційні трансакційні витрати, тенденції соціального розвитку України руйнування правосвідомості суспільства та посилення як внутрішнього, так і зовнішнього опортунізму учасників ринкових відносин.

Інформація про автора:

Пивавар Ірина Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної теорії та економічної політики, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Харків, Україна.

Наукові інтереси: економічна політика держави, регулювання національної економіки, трансакційні витрати; <http://orcid.org/0000-0002-6115-0200>.

Автор-Кореспондент:

Пивавар Ірина Володимирівна

Email Автора-Кореспондента:

pivavariv@ukr.net